

Wzmocnienie nadzoru nad granicą polsko-czeską

Wielkie manifestacje w kraju

w sprawie Śląska Zaolzańskiego
Demarche Polski w Paryżu i Londynie

Wczoraj wieczorem odbył się na rynku w Katowicach olbrzymi wiec manifestacyjny, zwołany przez „Komitet walki o prawa Polaków w Czechosłowacji”, pod hasłem „Dla braci za Olzą”.

TYSIĄCZNE TŁUMY NA WIECU

Już od wczesnych godzin popołudniowych zaczęły przybywać do Katowic z całej okolicy pieszcy, w pochodach z orkiestrami i sztandarami na czele oraz kolejami i autobusami tłumy ludności, aby zmanifestować swą solidarność z rodakami z Olzy.

Około godz. 17.30 rynek katowicki, mogący pomieścić około 50 tys. ludzi, był już tak szczególnie przepełniony, iż przybywający później musieli ustawiać się w wylotach przyległych ulic. Szczególnie tłumny udział w manifestacji wzięli maszyści, a więc: górnicy, hutnicy i mieszkańcy powiatów rolniczych w charakterystycznych strojach. Reprezentowane były wszystkie warstwy społeczeństwa i wszystkie organizacje. Tłumny udział w wiecu wzięli m. in. Polacy z Zaolzia, którzy na skutek ucisku czeskiego musieli opuścić ziemię ojczystą.

Rynek katowicki, który przedstawiał morze falujących głów, nie był widownią podobnie wielkiej manifestacji od czasów plebiscytu górnolaskiego.

ZAOLZIE MUSI WRÓCIĆ DO POLSKI

Po odegraniu hymnu narodowego, wiec zganił przewodniczący

„Komitetu walki o prawa Polaków w Czechosłowacji”, marszałek Sejmu śląskiego, p. Karol Grzesik.

Z kolei zabrakł głos p. Jan Szusick, b. członek prezydium Rady Narodowej Śląska Cieszyńskiego z lat 1918/20.

W płomiennym przemówieniu stary bojownik o przynależność Zaolzia do Polski, który przypomniawszy o dokonanej w 1919/20 r. grabieży Śląska, podkreślił z naciskiem, że tego rabunku rdzennie polskiej ziemi naród polski nigdy nie uznał. **ŚLĄSK ZA OLZĄ POZOSTAŁ NA DAL POLSKI. TAKIM, JAK BYŁ OD LAT TYSIĄCA.**

P. Szusick w zakończeniu stwierdził, że **NAJLEPSZYM I NAJSPRAWIEDLIWSZYM SPOSOBEM ZAŁATWIENIA SPRAWY ZAOLZIA JEST POWRÓT TEJ POLSKIEJ ZIEMI DO RZECZYPOSPOLITEJ.**

REZOLUCJE

Po zakończeniu przemówienia rozprętkowano kilkunastu cichociemnych tłum słuchaczy podjął ostatnie słowa mówcy, wznosząc potężny okrzyk: **„ZAŁAMY POWRÓT ZAOLZIA DO RZECZYPOSPOLITEJ”.**

Poczym uchwalono rezolucję, stwierdzającą m. in., że

Cały naród polski śle dzielnym i zahartowanym w boju rodakom za Olzą słowa pokrzepienia i otuchy oraz urzeczywistnienia, że stoi z nimi niezłomnie w ich ostatnim etapie walki o pełną wspólnotę narodową.

W walce tej cały naród polski jest solidarny tak, jak solidarnie nie uznal on nigdy zabioru ich ojczystej ziemi, a to w imię prawa krwi i zwykłej ludzkiej sprawiedliwości. Chwała wyzwolenia Zaolzia nadeszła.

Zebrani zwracają się z mocnym apelem do najwyższych władz i rządu, oraz do całego narodu polskiego, domagając się podjęcia wszelkich kroków i użycia całej mocy, by sprawiedliwość stała się zadość i Śląsk Zaolzański został bezwzględnie

Rzeczypospolitej Polskiej zwrócony. Rezolucję zebrani przyjęli długotrwałą burzą oklasków i okrzykami na cześć braci za Olzą.

Do późnych godzin wieczornych panował w mieście gorący nastrój patriotycznego podniecenia w zrozumieniu zbliżającej się chwili dziejowej.

Spokój w nocy zakłóca Żydowska rozlewnia mleka

Przy ul. Mackiewicz (przecznicy Targowej) znajduje się żydowska rozlewnia mleka Szafrana, która staje się przyczyną udreki

dla mieszkańców sąsiednich domów. Turkot wjeżdżających i wyjeżdżających wozów z mlekiem zakłóca spokój w nocy, uniemożliwiając sen mieszkańcom tej ulicy.

Sądymy, że tym nienormalnym stanem rzeczy powinny zainteresować się miarodajne władze, powołane do czuwania nad tym, by spokój w nocy nie był zakłócany.

Premiera w teatrze Małym

W sobotę najbliższą występuje Teatr Mały z premierą niegranej w Warszawie od lat kilkunastu komedii, W. Sardou „Rozwiedź się” w nowym przekładzie Antoniego Cwojdzińskiego i w reżyserii opracowania Aleksandra Węgierki.

Naczelne role grają: Janina Romanowa, Aleksander Węgierko i święto zaangażowany artysta scen krakowskiej i lwowskiej Wojciech Wojciecki. W dalszej obsadzie panie: H. Buczyńska, M. Domańska, M. Kłopotowska, H. Kamińska, H. Parysiowicz, oraz pp. Al. Bogumiński, St. Groński, J. Klimaszewski, Julian Krzewiński, H. Dereń. Dekoracje Stanisława Śliwińskiego.

Do piątku włącznie ostatnie przedstawienia „Pani Natura”.

Dzisiejszy koncert w radio

Dnia 21 września o godz. 19.00 pierwszy raz po przerwie wakacyjnej śpiewać będzie w radio Michał Zabęda - Sumicki. W dniu tym wystąpi również o godz. 21.10 Margerita Trombini - Kazuro. Artystka wykona utwory Chopina. Koncert ten transmitują oprócz rozgłośni polskich rozgłośnie: wiedeńskie i Deutschlandsender.

Z książek

„Drogi Żelazne Rzeczypospolitej” inż. J. Ginsbert, wyd. M. Arcta.

Cykl „Polska w pracy” zdobył sobie już powszechne uznanie na rynku księgarskim i wśród szerokiego kręgu czytelników. Poważne znaczenie dydaktyczne czynią też rodzaj biblioteczki encyklopedycznej, stanowiącej zamkniętą całość.

Obecnie w cyklu tym ukazała się praca inż. J. Ginsberta p. t.: „Drogi Żelazne Rzeczypospolitej”. Autor, znany ze swych prac literackich zarówno, jak i z długoletniej propagandy naszej marynarki wojennej, tym razem sięgnął do dziedziny kolejnictwa, które zresztą zna dobrze od dawna.

Ostatnia praca inż. Ginsberta — „Drogi Żelazne Rzeczypospolitej” ma za cel „nie nudzić — uczyć”. Autor pragnął książką swą uczynić jak najwięcej dobrego. Daje więc materiał przystępny, ciekawy i nie przeciążony stroną techniczną. Książkę czyta się jak powieść. Czytelnik bez trudu zaznajamia się z kolejnictwem swego

kraju, z każdym działem tej ogromnie ważnej dziedziny w życiu państwa i narodu.

ABC sportowe

Po raz jedenasty Polska — Jugosławia Czy weźmiemy rewanż za Niemców?

Piłkarska reprezentacja Polski po fatalnej porażce z Niemcami w Kamienicy 1:4, będzie miała okazję rehabilitowania się i pokonania w Warszawie przeciwnika, może mniej groźnego, ale jednak zajmującego co najmniej równorzędne jeśli nie wyższe stanowisko, w hierarchii piłkarskiej, co Polska. Przeciwnikiem tym będzie reprezentacyjna „jedenastka” Jugosławii.

Boje piłkarskie między Polską a Jugosławią mają już szesnastoletnią tradycję, a obecne spotkanie jest je-

denastym meczem obu państw, przy czym każde zainkasowało po 5 zwycięstw i po 5 porażek. Polska strzeliła 27 bramek, a 26 razy piłka trzępotała w naszej siatce.

Pierwszy mecz Polska-Jugosławia odbył się w Zagrzebiu w r. 1922 i zakończył się ładnym zwycięstwem Polski 3:1. Jugosławia rewanżuje się w następnym roku zwycięstwem w Krakowie 2:1.

Następuje 7-letnia przerwa, wreszcie w 1931 r. dochodzi do ponownego spotkania w Poznaniu, które wygrywamy wysoko 6:3. Następnie teraz seria zwycięstw Polski: w r. 1932 w Zagrzebiu 3:0 i w r. 1934 4:3 w Warszawie. W tym samym roku drugie spotkanie rozegrane w Belgradzie kładzie kres naszym zwycięstwom. Przegrywamy 4:1. Następna porażka, to rok 1935 — mecz w Katowicach 3:2. I wreszcie znowu mecz w Belgradzie w r. 1936 przegrany w katastrofalnym stosunku 9:3.

W rozgrywkach o mistrzostwo świata znowu spotykamy Jugosławię jako naszego przeciwnika. W 1937 r. w Warszawie niespodziewanie reprezentacja Polski odnosi wysokie zwycięstwo 4:0. W bieżącym roku drużyna nasza wyjeżdża na rewanż do Belgradu i po równorzędnej walce przegrywa 0:1.

Tak więc spotkanie niedzielne rozpocznie nową serię boju polsko-jugosłowiańskiego. Dotychczasowe spotkania wypadły remisowo.

Drużyna Jugosławii przechodzi o-

becnie duży spadek formy. Starzy gracze, jak Glazer, Sipos zastarli się, młodzi jeszcze nie znajdują się w swej szczytowej formie. Gdyby więc drużyna polska grała chociażby tak jak na wiosnę w Belgradzie, można byłoby być spokojnym, że własne boisko i własna publiczność dadzą jej zwycięstwo.

Niestety jednak, niedzielny mecz z Niemcami wykazał, że i reprezentacji Polski przydałby się dopływ świeżej krwi, że gracze są zmęczeni ciężkim sezonem międzynarodowym i ciężkimi walkami ligowymi, że wreszcie, co jest bodaj najgroźniejsze, reprezentacja Polski obecnie nie ma w sobie ducha walki. Dlatego też mecz niedzielny jest bardzo ciężki i chuciasta „papierowa” biuro — powinności go wygrać, to jednak i porażka nie jest wykluczona.

Drużyna polska występuje prawie w takim samym składzie, jak w Kamienicy, jedynie chorego Dytkę zastąpił Piel II, a atak poprowadzi Korbas. Co do tego ostatniego, to mamy duże zastrzeżenia. Boimy się, że okazie się jeszcze gorszym niż Peterek, lub Szerlek. Najlepszy byłby bodaj Wostal. Ostatecznie więc grają: Madejski, Galecki, Szczepaniak, Odra, Nyc (chyba dla tego, że lepszego na razie nie ma), Piel II, Piel I, Piontek, Korbas, Wilimowski, Wodarz.

Jugosławia występuje w składzie: Glazer, Hugi, Matosic, Lechner, Jazbinsek, Kokotowicz, Sepon, Lesnik, Woli, Antokowicz, Welker.

Sędziować będzie Szwed Eklund.

xOx

Węglarczyk rzuca młotem 49,51 m. Pogoń najlepszym klubem śląskim

W Chorzowie odbył się sześciomecz lekkoatletyczny klubów Śląska, w którym brały udział: Pogoń Katowice, Stadion Chorzów, KPW Katowice, Sokół Krywałd, Sokół Czeladź i Z. S. Katowice. Każda z tych drużyn stawiała do każdej konkurencji jednego zawodnika. W ogólnej klasyfikacji pierwsze miejsce zdobyła katowicka Pogoń, osiągając 91 pkt. i zdobywając po raz drugi nagrodę przechodnią miejskiego komitetu W. F. i P. W. w Chorzowie, 2) KPW Katowice i Sokół Krywałd po 87 pkt., 3)

Stadion Chorzów 73 pkt., 4) Sokół Czeladź 36 pkt., 5) Związek Strzelecki Katowice 16 pkt.

Jednocześnie w tych zawodach punktowano trzy pierwsze miejsca według tabeli fińskiej, celem wyłonienia najlepszego wyniku zawodów.

Pierwsze miejsce zdobył Węglarczyk za zwycięstwo w rzucie młotem, osiągając 88,78 pkt. (wynik 49,51 m.), drugie miejsce zajął Sznajder (3,94 w skoku o tyczce) przed Muchą (3,70).

RADIO

SKODA DN. 21. 9.
6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.30 Muzyka (pięty). 6.45 Gimnastyka.
7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka poranna. 8.00 Audycja dla szkół.
11.00 Sluchowisko dla dzieci. 11.25 Muzyka baletowa (pięty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja dla młodzieży. 15.15 Audycja dla dzieci. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Koncert rozrywkowy. 16.45 Odczyt. 17.00 Muzyka taneczna. 18.00 Pog. ogólna. 18.10 Recital skrzypcowy Zdzisława Hoesnera. 18.45 Fragment powieści 19.00 Śpiewa Michał Zabęda. 19.30 Pogadanka. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka. 21.00 Audycja dla wsi. 21.10 Koncert Chopinowski. 21.50 Wiadomości sportowe. 22.00 Koncert kameralny. 22.35 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
16.45 Wojsko sewskie po „czystkach” odczyt.
18.10 Recital skrzypcowy Zdzisława Hoesnera.
21.10 Koncert chopinowski.

WARSZAWA II.
13.00 Koncert rozrywkowy (pięty). 14.05 Pieśń Schuberta i Schumana (pięty). 15.00 Wiadomości sportowe. 15.05 Trio Polskiego Radia. 17.00 Pogadanka. 17.10 Poematy symfoniczne. 18.10 Muzyka taneczna (pięty). 22.00 Przegląd kulturalny. 22.15 Muzyka taneczna (Kopala). 22.55 Muzyka lekka (pięty).

STACJA KRÓTKOFALOWA
0.20 „Na swoją nute”. 0.50 Pogadanka. 1.00 Muzyka ludowa i taneczna. 2.00 Zespół Pawła Ryńskiego.

xOx

CZWARTEK
6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.30 Muzyka (pięty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka poranna. 8.00 Audycja dla szkół. 11.25 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja dla młodzieży. 15.15 Audycja dla dzieci. 15.35 Skrzypka ogólna. 15.50 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Zespół Stefana Rachonia (pięty). 16.15 Odczyt. 16.35 Odczyt Squire’a (pięty). 16.45 Pogadanka. 17.00 Muzyka taneczna (pięty). 18.00 Przegląd wydarzeń. 18.10 Recital skrzypcowy Marji Szaferberówny. 18.30 Sluchowisko. 19.00 Koncert na dwa fortepiany. 19.20 Pogadanka. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.35 Dziennik wieczorny. 20.45 Pogadanka. 20.55 Audycja dla wsi. 21.02 Transmisja z Turynu. 21.10 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
16.15 „Co to jest statystyka” — odczyt.
18.30 „Wesołe książeczki” — słuchowisko.
19.30 Koncert rozrywkowy.
21.02 „Arleżanka” — opera Francesco Cilea.

WARSZAWA II.
13.00 Koncert rozrywkowy (pięty). 14.05 Muzyka kameralna. 15.00 Wiadomości sportowe. 15.05 Muzyka salonowa. 17.10 Pogadanka. 17.15 Koncert solistów. 18.00 Muzyka lekka (pięty). 22.00 Kwadrans poetycki. 22.15 Muzyka taneczna (pięty).

STACJA KRÓTKOFALOWA
0.20 Koncert chopinowski (pięty). 1.00 Co przyniosła nocna zła oceanu? 1.10 Utwory Mieczysława Karłowicza (pięty). 1.50 „Ostra Brama” — pogadanka. 2.00 Harmonie grają.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 287.90; Berlin kupno 212.54; Bruksela 89.70; Gdanisk 100.00; Kopenhaga 114.65; Londyn 25.67; Mediolan 27.98; Nowy Jork 5.31 i trzy czwarte; Oslo 129.00; Paryż 14.41; Praga 18.33; Sztokholm 132.40; Zurych 120.50.

Papiery procentowe: 3 proc. poź. inwest. I em. 81.50 — 80.50, II em. 81.50; 4 proc. państw. poź. prem. dolarowa 41.00; 4 proc. poź. konsolidacyjna 64.50; 4 i pół proc. poź. wewn. państw. 63.75.

8 proc. L. Z. i oblig. Komun. Banku Gosp. Kraj. 94.00 (w proc.); 7 proc. L. Z. i oblig. Komun. Banku gosp. kraj. 83.25; 8 proc. L. Z. Banku rolnego 94.00; 7 proc. L. Z. Banku rolnego 83.25; 5 i pół proc. L. Z. i oblig. Komun. Banku gosp. kraj. 81.00; 8 proc. oblig. budowlane Banku gosp. kraj. 93.00; 8 proc. L. Z. ziemskiej dolar. gwar. kupon 58.49.

5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 71.00 — 71.50 (1936 r.) (po 1.000 zł.) 71.00; 5 proc. L. Z. Łodzi (1933 r.) 63.75 — 64.00.

Akcie: Bank Polski 122.25 (mien-

ne 121.25); Warsz. Tow. Fabr. Cukru 37.50 — 37.75; Węg. 34.00 — 34.50; Lilpop 78.00 — 78.50; Modrzew 17.50; Norblin 90.00; Ostrowiec 57. — 58; Starachowice 40.25 — 41.00.

Tendencja dla dewizy mocniejsza, dla pożyczek państwowych, dla listów zastawnych i dla akcji słabsza, pod koniec mocniejsza. W obrotach prywatnych 3 proc. renta ziemiska (1.000 zł.) 50.50 — 50.00; (500 zł.) 55.50.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszennica jednolitą nową 20.50 — 21.00, żyte nowe 13.75 — 14.50, jęczmień nowy 15.25 — 15.75, owies I st. 15.00 — 15.50; rzepak omy 43.50 — 44.50, wyka omy 75.00 — 80.00; mąka pszenna gat. I 39.00 — 42.00, gat. II 30.00 — 32.00; żyt. gat. I 25.25 — 26.00, gat. II 18.00 — 18.50; żytnia razowa 19.00 — 19.50, ostryż pszenne grube 11.00 — 11.50, średnie 10.25 — 10.75, 10.25 — 10.75, żytnie 8.75 — 9.25; makuchy lne 19.50 — 20.00; makuchy rzepak 12.75 — 13.25; srut sowy 22.25 — 23.75; siano prasowane 7.25 — 7.75; słoma prasowana 5.25 — 5.75.

Radio na wystawie szpitalnictwa

Wśród działów wystawy szpitalnictwa, o której pisaaliśmy przed paru dniami znalazło się również i radio, reprezentowane przez stoisko Polskiego Radia. Na stoisku tym w plastyczny i efektowny sposób przedstawiono działalność charytatywną naszej radiofonii, tak szeroko rozwiniętą dzięki inicjatywie i wysiłkom twórcy „Radio chorem” księdza kan. Michała Rękasa.

Osrodkiem zainteresowania zwiedzających jest ujęta w formie dioramy sala radiofonizowanego szpitala z modelami łóżek i figurkami chorych i pielęgniarki. Odbiorniki radiowe i mikrofony łączą symbolicznie świat chorych z ujętym ciekawie, a efektownie w postaci wielkich pianin, bogatym i bujnym życiem całego świata; obok tych plansz ciekawa statystyka dopełnia przeglądu pracy radia w tej ważnej dziedzinie.

Rozporządzenie o szyldach nie dotyczy aptek

Na podstawie prawa przemysłowego, władze administracyjne nakazały przedsiębiorstwom przemysłowym i handlowym, czynnym w Warszawie, wywieszenie szyldów, ujawniających nazwiska właścicieli oraz orzekających rodzaj przedsiębiorstwa.

Zarządzenie to nie dotyczy aptek, które są wyłączone z podziału prawa przemysłowego. Niemniej jednak apteki, zarejestrowane w Sądzie Okr., winny używać oznaczeń, zgodnych z brzmieniem zgłoszonej do rejestru firmy.

Ponieważ jednak aptek żydowskich jest nie mało, przeto brak nazwiska właściciela może wprowadzić w błąd klientów. Byłoby więc wskazane, ażeby skoro odnośne przepisy tej sprawy nie regulują, sami właściciele aptek polskich informowali odpowiednio szyldki informację, np. tabliczki „Związku Polskiego”.

Nowy pisarz hipoteczny w Warszawie

Odwolany został ze stanowiska pisarza hipotecznego w Hipotece Miejskiej Sąd Okr. w Warszawie sędzia stołeczny Sąd Apel. Czesław Muraszkowski. Na jego miejsce delegowano sędziego Sąd Najwyższego, Kazimierza Bzowskiego.